

Δημιουργώ με το Animoto ένα μήνυμα στην Ιστορία

Παπαχρήστου Μαρία¹, Κοκκίνου Ελένη²

¹ Καθηγήτρια Φιλολόγος, Αριστοτέλειο Κολλέγιο Θεσσαλονίκης, Ιδ. Γενικό Λύκειο
papachristoumary@hotmail.com

² Καθηγήτρια Φυσικός - Πληροφορικός, Αριστοτέλειο Κολλέγιο Θεσσαλονίκης, Ιδ.
Γενικό Λύκειο
ekokkinou@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σε ένα σύγχρονο και δημιουργικό σχολείο κύριο μέλημα του εκπαιδευτικού είναι η παροχή γνώσεων στους μαθητές και η καλλιέργεια των δεξιοτήτων τους με τρόπο δημιουργικό. Η ανάγκη να πετύχει ο εκπαιδευτικός το μέγιστο αποτέλεσμα σε ό, τι αφορά τους συγκεκριμένους στόχους τον ωθεί να ανακαλύπτει νέες διδακτικές μεθόδους και πρωτότυπες εκπαιδευτικές φόρμες για το μάθημά του. Παρόλες τις δυσκολίες που έχει να αντιμετωπίσει στο σημερινό σχολικό περιβάλλον, όπου ακολουθούνται ακόμη παραδοσιακά μοντέλα διδασκαλίας, ο εμπνευσμένος εκπαιδευτικός λειτουργεί δημιουργικά για τον ίδιο και παροθητικά για τους μαθητές του. Με βάση αυτές τις αρχές επιλέξαμε για την εισήγησή μας το μάθημα της Ιστορίας του Μεσαιωνικού και Νεότερου Κόσμου (565 -1815), μάθημα Γενικής Παιδείας της Β' Λυκείου: ένα μάθημα γενικής παιδείας αποτελεί πρόκληση για τον διδάσκοντα και ενδιαφέρον πεδίο εφαρμογής των σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας.

Η συγκεκριμένη πρόταση διδασκαλίας, που εφαρμόστηκε πιλοτικά σε τμήμα της Θετικής Κατεύθυνσης του σχολείου μας, βασίζεται στη χρήση του animoto, ένα από τα πιο γνωστά εργαλεία Web 2.0. Για τη χρήση του απαιτείται σύνδεση με το διαδίκτυο και με το εργαλείο αυτό μπορούμε να δημιουργήσουμε video με πρωτότυπα εφέ. Οι μαθητές δούλεψαν ομαδο-συνεργατικά, με συγκεκριμένο θέμα που αφορά στη διδακτέα ύλη της Ιστορίας και με ορισμένη στοχοθεσία. Με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίστηκε η απόλυτη συμμετοχή των μαθητών κατά τη διάρκεια του μαθήματος και οι μαθητές εμπέδωσαν γνώσεις με πιο άμεσο και δημιουργικό τρόπο. Τελικά, αποδείχθηκε ότι με ένα σύγχρονο και εναλλακτικό τρόπο διδασκαλίας μαθητές και εκπαιδευτικοί βιώνουν με τον καλύτερο τρόπο την αξία της ουσιαστικής Παιδείας.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Ιστορία Β' Λυκείου, Animoto, εργαλεία Web 2.0

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Είναι γεγονός ότι η διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας Β' Λυκείου, Γενικής Παιδείας αποτελεί μία «πρόκληση» για το εκπαιδευτικό και μία «δύσκολη υπόθεση» για τους μαθητές της Θετικής-Τεχνολογικής Κατεύθυνσης. Ο εκπαιδευτικός, καθοδηγούμενος από τις οδηγίες και τους σκοπούς διδασκαλίας του μαθήματος, όπως αυτοί καθορίζονται από το Υπουργείου Παιδείας, επιθυμεί (ή είναι υποχρεωμένος) να δημιουργεί εκείνες τις συνθήκες μέσα στην τάξη για ανάπτυξη

διαδικασιών επεξεργασίας και όχι απλής καταγραφής στη μνήμη των πληροφοριακών δεδομένων της διδασκαλίας. (Ματσαγγούρας Η., 2000).

Συγκεκριμένα, σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος της Ιστορίας είναι η ανάπτυξη ιστορικής σκέψης και ιστορικής συνείδησης. (Οδηγίες για τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων στο Ενιαίο Λύκειο, 2001-2002). Αυτό σημαίνει ότι ο εκπαιδευτικός πρέπει να μάθει στο μαθητή, εφαρμόζοντας τις καταλληλότερες μεθόδους διδασκαλίας, πρώτον πως η ιστορική εξέλιξη οφείλεται σε ποικίλες συνιστώσες και δεύτερον ότι ο σύγχρονος κόσμος αποτελεί συνέχεια του παρελθόντος.

Ειδικότερα για το μάθημα της Ιστορίας στο Λύκειο μερικούς από τους στόχους που πρέπει οι μαθητές να πετύχουν είναι :

- Να εμβαθύνουν στα γεγονότα και να κατανοήσουν την πολυμορφία και τη διαπλοκή των αιτιακών παραγόντων που επηρεάζουν τη ζωή των ανθρώπων.
- Να συνδέουν και να συσχετίζουν με τρόπο τεκμηριωμένο γεγονότα, περιόδους, ιδέες διαφόρων εποχών και τόπων.
- Να συνθέτουν και να παρουσιάζουν με τρόπο ολοκληρωμένο και διεξοδικό ιστορικά θέματα.
- Να αναλύουν λογικά πληροφορίες και να τις αξιοποιούν για τη βαθύτερη κατανόηση του ιστορικού παρελθόντος.
- Να προσεγγίζουν κριτικά διάφορα είδη ιστορικών πηγών ανάλογα με το είδος τους και την εποχή στην οποία αναφέρονται. (Οδηγίες για τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων στο Ενιαίο Λύκειο, 2001-2002)

Βέβαια, οι μαθητές της Θετικής-Τεχνολογικής Κατεύθυνσης πρέπει να στρέψουν το ενδιαφέρον τους σε ένα μάθημα, το οποίο αντικειμενικά δεν τους εξασφαλίζει τις γνώσεις ή τις δεξιότητες για να πετύχουν την πολυπόθητη πρόσβαση σε κάποιο Ανώτερο ή Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα. Για τη διασφάλιση μίας «υγιούς» τάξης, που στηρίζεται στην απαραίτητη και τυπική (έστω) συμμετοχή των μαθητών στη διάρκεια του μαθήματος έγινε αντιληπτό ότι η χρήση των σύγχρονων μέσων κατά τη διδασκαλία της Ιστορίας, όπως ο διαδραστικός πίνακας, το διαδίκτυο, η προβολή βίντεο κτλ., δεν είναι πάντοτε από μόνη της επαρκής για να καλύψει σε κάθε περίπτωση όλα τα προβλήματα που αφορούν το μειωμένο ενδιαφέρον των μαθητών, το χρόνο που αφιερώνουν για τη μελέτη του μαθήματος, τη διάθεση για συμμετοχή τους στο μάθημα κατά τη διάρκεια του κατευθυνόμενου διαλόγου, ακόμη και της επίδοσής τους. (Παπαχρήστου-Κοκκίνου, 2013).

Η «πρόκληση» λοιπόν για ένα μάθημα Ιστορίας, που θα καταστεί - για μαθητές και εκπαιδευτικούς - ενδιαφέρον και ουσιαστικό, αποδοτικό και ουσιώδες, που θα διατηρεί την «ποιότητά» του και που θα αναπτύσσει τη θετική στάση για συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία ήταν αρκετά μεγάλη για να επαναπροσδιοριστεί ο τρόπος και η μορφή της διδασκαλίας του μαθήματος. Ειδικότερα, από τη συνεργασία μεταξύ της φιλολόγου του Λυκείου και της καθηγήτριας της Πληροφορικής ανέκυψε ένα νέο μοντέλο διδασκαλίας και προσέγγισης τους διδακτικού αντικειμένου, η πρακτική του Animoto (Σχήμα 1). Εφαρμόστηκε πιλοτικά με τους μαθητές της Θετικής Κατεύθυνσης της Β' Λυκείου στην ενότητα 8 του σχολικού βιβλίου: «Το Φράγκικο κράτος υπό τις δυναστείες των Μεροβιγγείων και των Καρολιδών» του 1^{ου} κεφαλαίου: «Από το θάνατο του Ιουστινιανού ως την αποκατάσταση των εικόνων και τη συνθήκη του Βερντέν (565 - 843)». Θεωρήθηκε ότι μπορεί δραστικά με αυτόν τον τρόπο να αναστραφεί το

«αρνητικό κλίμα» στη διδασκαλία της Ιστορίας, προωθηθεί η συμμετοχή των μαθητών και να ενταθεί η προσπάθεια για μάθηση.

Σχήμα 1: Εισαγωγή εργασίας από το animoto των μαθητών.

Οι αιτίες που δικαιολογούν την απόφαση για την εφαρμογή αυτού του σχεδίου διδασκαλίας μπορούν να κωδικοποιηθούν ως εξής:

- Οι αυξανόμενες ανάγκες κοινωνικοποίησης (η ομαδοσυνεργατική μάθηση αναπτύσσει αποτελεσματικά και δεξιότητες και στάσεις επικοινωνίας και συνεργασίας).
- Οι δημογραφικές αλλαγές (η ομαδοκεντρική διδασκαλία προσφέρει άριστο πλαίσιο, για να μπορέσει το σχολείο να διευκολύνει την κοινωνική ένταξη ατόμων διαφορετικής προέλευσης και διαφορετικών δυνατοτήτων, και να αμβλύνει τις ανταγωνιστικές και απορριπτικές στάσεις και πρακτικές).
- Οι διδακτικοί λόγοι (στην ομαδοσυνεργατική τάξη οι μαθητές μαθαίνουν πώς να συνεργάζονται και συνεργάζονται για να μαθαίνουν, γεγονός που περιορίζει δραστικά τα προβλήματα συμπεριφοράς).
- Οι ψυχολογικοί λόγοι (η μάθηση ουσιαστικοποιείται μέσα από τη συλλογική δράση και τη συστηματική ανάλυση της άμεσης, βιωματικής εμπειρίας).
- Η ανταγωνιστικότητα του παραδοσιακού σχολείου (το παραδοσιακό σχολείο θεωρεί τη μάθηση ατομική υπόθεση). (Παπαχρήστου - Κοκκίνου, 2013).

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Η οργάνωση του συγκεκριμένου μοντέλου διδασκαλίας έγινε έπειτα από συνεργασία μεταξύ των δύο καθηγητριών του Λυκείου, της φιλόλογου και της Πληροφορικής. Στο νέο αυτό διδακτικό μοντέλο έγινε συνδυασμός: πρώτον της «παραδοσιακής» μεθόδου διδασκαλίας, δηλαδή η εισαγωγή στο διδακτικό αντικείμενο και η στοχοθεσία της ενότητας, ο Καταιγισμός Ιδεών για το υπό ανάλυση θέμα και η εξασφάλιση της συναίνεσης και του ενδιαφέροντος των μαθητών. Επιπλέον, επιδιώχθηκε η καλλιέργεια της συνεργασίας μεταξύ των μαθητών και εκπαιδευτικών για δημιουργική ενεργοποίηση της μάθησης και για περισσότερο ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας των παιδιών. Με τον τρόπο αυτό θεωρήσαμε ότι μπορούμε να πετύχουμε ένα καλό συγκινησιακό κλίμα που χαρακτηρίζεται από την αλληλο-υποστήριξη μαθητών και καθηγητών και την αξιοποίηση της δημιουργικότητας των

μαθητών. (Πολέμη-Τοδούλου Μ, 2013). Δεύτερον, της παιδαγωγικής αξιοποίησης των ΤΠΕ, δηλαδή α) του Εκπαιδευτικού Λογισμικού, β) της μεθόδου της ιστοεξερεύνησης και γ) του κειμενογράφου. (Σιακοβέλη Π, 2009).

Αρχικά έγινε μία συγκέντρωση του τμήματος από τις καθηγήτριες με σκοπό να ενημερώσουν τους μαθητές για τη νέα αυτή διδακτική πρόταση και για τον τρόπο που θα έπρεπε να δουλέψουν. Πέρα από τους κύριους και βασικούς στόχους που προαναφέρθηκαν (σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργείου Παιδείας σχετικά με τη διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας), ειδικότεροι στόχοι του συγκεκριμένου διδακτικού σεναρίου ήταν να μπορέσουν οι μαθητές:

- α) να ξεχωρίσουν τις αιτίες από τις αφορμές των ιστορικών γεγονότων
- β) να αντλήσουν τέτοιες πληροφορίες για τα ιστορικά πρόσωπα, που να δικαιολογούν την έντονη προσωπικότητά τους και τον καθοριστικό τους ρόλο στην εξέλιξη των πραγμάτων
- γ) να ξεχωρίζουν το καθαρά ιστορικό γεγονός από τυχόν σχόλια ή δευτερεύοντες λεπτομέρειες που αναφέρονται στο βιβλίο
- δ) να ξεδιαλύνουν ιστορικές ενέργειες μέσα από την επεξεργασία των πηγών
- ε) να «πάρουν θέση» απέναντι σε ιστορικά πρόσωπα και ενέργειες και να κατανοήσουν ότι τελικά η ιστορική αλήθεια μπορεί να αλλάξει και να διαβληθεί, ανάλογα με την οπτική γωνία εκείνου που παρουσιάζει το γεγονός.

Έτσι, οι μαθητές, έχοντας ως βάση το σχολικό βιβλίο θα έπρεπε να δημιουργήσουν ένα νέο δικό τους πολυτροπικό «κείμενο», που θα προέκυπτε μέσα από την προσωπική ιστορική έρευνα. Για το συγκεκριμένο σενάριο χρειάστηκαν τέσσερις διδακτικές ώρες.

1^η διδακτική ώρα: αρχικά η φιλόλογος παρουσίασε το μάθημα στους μαθητές και τα θέματα που θα τους απασχολούσαν στις επιμέρους ομάδες. Συγκεκριμένα, έγινε παρουσίαση του μαθήματος (παρουσίαση σε Power Point) στον διαδραστικό πίνακα, εκπόνηση σχεδιαγράμματος, χρήση πλαγιότιτλων και δόθηκαν συμπληρωματικές ερωτήσεις για την ολοκληρωμένη κατανόηση του μαθήματος.

2^η διδακτική ώρα: οι μαθητές, αφού χωρίστηκαν σε πέντε ομάδες των τριών ή τεσσάρων ατόμων έπρεπε να ασχοληθούν με συγκεκριμένα θέματα του κεφαλαίου. Ως αφορμή για τις εργασίες δόθηκαν από την καθηγήτρια (φιλόλογο) συγκεκριμένες ερωτήσεις με τις απαραίτητες οδηγίες για την πορεία της εργασίας. Ακολούθησε συζήτηση πάνω στις ερωτήσεις της κάθε ομάδας.

Τα θέματα –ερωτήσεις ανά ομάδα έχουν ως εξής:

- 1^η ομάδα: Πώς είδαν οι Δυτικοί την αυτοκρατορική στέψη του Καρόλου; Να λάβετε υπόψη σας το περιεχόμενο του κεφαλαίου και τα δύο παραθέματα.

Οδηγίες που δόθηκαν: οι μαθητές αρχικά έπρεπε να κάνουν μία παρουσίαση του θέματος (με μορφή ppt) βασισμένοι στα ιστορικά δεδομένα και έπειτα να κατασκευάσουν ένα animation όπου θα παρουσίαζαν με θετική οπτική τη στέψη του Καρλομάγνου από τη μεριά των Δυτικών.

- 2^η ομάδα: Πώς είδαν οι Βυζαντινοί την αυτοκρατορική στέψη του Καρόλου; Να λάβετε υπόψη σας το περιεχόμενο του κεφαλαίου και τα δύο παραθέματα.

Οδηγίες που δόθηκαν: οι μαθητές αρχικά έπρεπε να κάνουν μία παρουσίαση του θέματος (με μορφή ppt) βασισμένοι στα ιστορικά δεδομένα και έπειτα να κατασκευάσουν ένα animation όπου θα παρουσίαζαν την αρνητική θέση που διατύπωσε η βυζαντινή αυτοκρατορία για τη στέψη του Καρλομάγνου. Οι μαθητές

είχαν τη δυνατότητα προκειμένου να δημιουργήσουν ένα πιο ολοκληρωμένο έργο να προβούν σε οποιαδήποτε ιστοξερεύνηση.

- Ομάδα 3^η: Πώς εκδηλώθηκε η παρακμή στο φράγκικο κράτος των Μεροβιγγείων;

Οδηγίες που δόθηκαν: Αφού παρουσιάσετε με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και άλλες ιστορικές πηγές (ύστερα από ιστοξερεύνηση) την παρακμή του φράγκικου κράτους να οπτικοποιήσετε με ένα animation την παρουσίασή σας.

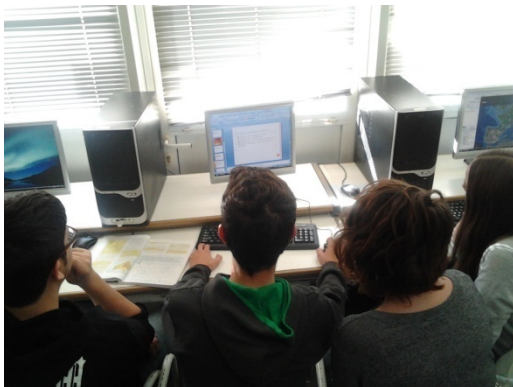
- Ομάδα 4^η: Πώς ενίσχυσε ο Καρλομάγνος τη συνοχή του κράτους του;

Οδηγίες που δόθηκαν: Να δημιουργήσετε ένα animation με βάση τις πληροφορίες του σχολικού βιβλίου (σελ. 29) και αυτές που υπάρχουν στην ιστοσελίδα <http://en.Wikipedia.org/wiki/Charlemagne> και στην ενότητα «Church reforms». Να διαβάσετε προσεκτικά την ενότητα «administration» και αφού κάνετε μία παρουσίαση για τις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις του Καρλομάγνου, να δημιουργήσετε ένα animation, όπου θα παρουσιάζετε τη χρησιμότητά του.

- Ομάδα 5^η: Τι γνωρίζετε για τη συνθήκη του Βερντέν; Ποια γεγονότα οδήγησαν σε αυτήν;

Οδηγίες που δόθηκαν: Να επισκεφτείτε την ιστοσελίδα της εγκυκλοπαίδειας Μπριτάνικα και την ελληνική Βικιπαιδεία, να αντλήσετε πληροφορίες για τη συνθήκη του Βερντέν και α) αφού γίνει η παρουσίασή της (ppt) με βάση τις πηγές και τις ιστορικές σας γνώσεις β) να την παρουσιάσετε (αίτια και όροι της συνθήκης) με ένα animation.

3^η και 4^η διδακτική ώρα: Οι μαθητές εργάστηκαν στην αίθουσα υπολογιστών του σχολείου για την εκπόνηση των εργασιών τους. Εκεί τους δόθηκε ενημερωτικό υλικό για το animation (σχήμα 2) και παράλληλα η καθηγήτρια πληροφορικής έκανε εισήγηση για το πώς μπορούν να κατασκευάσουν το animation. Η μία ώρα θεωρείται επαρκής για τη διδασκαλία του Animation.

Σχήμα 2 : Εργασίες των μαθητών στην αίθουσα των υπολογιστών του σχολείου.

Βασικό στοιχείο για την ομαλή συνεργασία και τη γρήγορη εκπόνηση των εργασιών ήταν ότι οι μαθητές ήδη δούλευαν με τον ομαδο-συνεργατικό τρόπο στο μάθημα των ερευνητικών εργασιών (project). Επιπλέον, έχοντας υπόψη τους το κεφάλαιο της Έκφρασης - Έκθεσης για την Είδηση και το Σχόλιο στην Είδηση κατανόησαν το σκοπό της εργασίας σχέση με την διαφορετική οπτική που έπρεπε να έχουν απέναντι σε ιστορικά πρόσωπα και γεγονότα και έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Κατά τη διάρκεια των εργασιών οι μαθητές αξιολογούνταν διαρθρωτικά και συνολικά (Βέτσιος Ελ & Κολίτση Φ, 2013), δηλαδή από τη γενικότερη συμπεριφορά τους στο πλαίσιο της ομάδας τους, από τις πρωτοβουλίες που ανέπτυξαν ατομικά ή ως μέλη της ομάδας τους για την επίτευξη των στόχων κατά τη διάρκεια της

εκπόνησης των εργασιών και ως προς το τελικό έργο, αλλά και από το φύλλο αξιολόγησης που είχαν να απαντήσουν και το οποίο έλεγχε το βαθμό εμπέδωσης της ύλης.

Στην όλη διαδικασία ο εκπαιδευτικός καταγράφει σημειώσεις και παρατηρήσεις, ενώ υποβοηθά τους μαθητές να ασκηθούν σε μορφές αυτοαξιολόγησης. Επιπλέον, γίνεται ετερο-αξιολόγηση, οπότε οι μαθητές αξιολογούν τις παρουσιάσεις των άλλων ομάδων. Στο τέλος γίνεται αξιολόγηση της διαδικασίας με σχετικό φύλλο εργασίας.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Το ερωτηματολόγιο συντάχθηκε μέσα στην τάξη από την καθηγήτρια της ιστορίας μαζί με τους μαθητές που συμμετείχαν στο πιλοτικό αυτό παιδαγωγικό σενάριο διδασκαλίας με *animoto*, ενώ η μαθηματική επεξεργασία και απεικόνιση των αποτελεσμάτων έγιναν από την καθηγήτρια της Πληροφορικής. Το ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε να είναι κλειστού τύπου προκειμένου να διευκολύνει την επεξεργασία των αποτελεσμάτων (Bell, 1997) και οι ερωτήσεις διατυπώθηκαν με τέτοιο τρόπο ώστε να μη δημιουργούνται προβλήματα στην ανάλυση και στην ερμηνεία (Howard & Sharp, 1996).

3ο Πανελλήνιο Εκπαιδευτικό Συνέδριο για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη Νάουσα 4, 5, 6 Απριλίου 2014 Παρουσία: Μαρία Κοκκίνου Ελένη

Ερωτηματολόγιο για τη χρήση του *animoto* στη διδασκαλία της Ιστορίας

Παρακαλούμε να απαντήσετε με ευκρίνεια σε όλες τις ερωτήσεις, παίρνοντας υπόψη σας την εμπειρία σας εμπειρίες σας από τη διδασκαλία του μαθήματος. Οι απαντήσεις σας και η κρίση σας μας είναι απαραίτητες για την ολοκλήρωση της εργασίας και τη δική μας ενημέρωση για την αποτελεσματικότητα της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής πρότασης διδασκαλίας.

Να βάλετε Χ στην απάντηση που σας εκφράζει περισσότερο.

	Πολύ	Μέτρια	Λίγο
1. Θεωρείτε ότι ήταν πρωτότυπη η διδασκαλία της Ιστορίας σε ομάδες και με τη βοήθεια του <i>animoto</i> ;			
2. Ήταν δύσκολο να δουλέψετε το <i>animoto</i> ως πρόγραμμα;			
3. Σας βοήθησε να κατανοήσετε και να μάθετε πιο εύκολα την Ιστορία;			
4. Θεωρείτε ότι είναι πρακτικός αυτός ο τρόπος διδασκαλίας της Ιστορίας;			
5. Θεωρείτε ότι απέκτησαν όλοι οι μαθητές ενδιαφέρον για το μάθημα της Ιστορίας, δουλεύοντας με <i>animoto</i> ;			
6. Θεωρείτε ότι δουλεύοντας με <i>animoto</i> την ύλη του μαθήματος μπορούσατε τελικά να διακρίνετε το βασικό ιστορικό γεγονός από πιθανά «σχόλια» του βιβλίου;			
7. Θεωρείτε ότι δουλεύοντας με <i>animoto</i> και με τη χρήση άλλων ιστορικών γνώσεων (εκτός από αυτές του σχολικού βιβλίου) πήρατε «θέση» για το ιστορικό γεγονός που είχατε να μελετήσετε;			
8. Θεωρείτε ότι δουλεύοντας με <i>animoto</i> και με τη χρήση άλλων ιστορικών γνώσεων (εκτός από αυτές του σχολικού βιβλίου) αντιμετωπίσατε το ιστορικό γεγονός από διαφορετικές σκοπιές;			
9. Θεωρείτε χρήσιμο να διδάσκεται μ' αυτόν τον τρόπο η Ιστορία, ειδικά για τους μαθητές της Θετικής-Τεχνολογικής κατεύθυνσης;			

Σχήμα 3: Το ερωτηματολόγιο που μοιράστηκε στους μαθητές

Το ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε έχοντας υπόψη δυο βασικούς άξονες: την πρακτική εφαρμογή και την εκπλήρωση των γνωστικών στόχων. Εκτενέστερα, ο πρώτος στόχος σχετίζεται με πρακτικά θέματα της χρήσης του *animoto* όπως το κατά πόσο οι μαθητές δυσκολεύτηκαν ή όχι να μάθουν και να χρησιμοποιήσουν το *animoto* ως εργαλείο (ερώτηση 2), αν θεώρησαν καινοτόμο αυτού του είδους τη

διδασκαλία (ερώτηση 1), αν αποτελεί αυτή η μέθοδος πρακτικό τρόπο διδασκαλίας (ερώτηση 4) ή αν τελικά η χρήση των ΤΠΕ είναι χρήσιμη και εποικοδομητική στη διδασκαλία της Ιστορίας στη Θετική και Τεχνολογική κατεύθυνση (ερώτηση 9). Οι υπόλοιπες ερωτήσεις διερευνούν το δεύτερο άξονα που σχετίζεται με την επίτευξη των μαθησιακών/γνωστικών στόχων του μαθήματος. Ειδικότερα, οι μαθητές που συμμετείχαν ρωτήθηκαν αν θεωρούν ότι κατάλαβαν το μάθημα πιο εύκολα (ερώτηση 3), αν προκάλεσε το ενδιαφέρον τους (ερώτηση 5), αν κατάφεραν να διακρίνουν το βασικό ιστορικό γεγονός (ερώτηση 6), να το εξετάσουν από διαφορετικές σκοπιές (ερώτηση 8) και τελικά να τοποθετηθούν αναπτύσσοντας δική τους άποψη για το ιστορικό αυτό γεγονός (ερώτηση 7).

ΤΟ ANIMOTO ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ

Το animoto ανήκει στα γνωστά πλέον, στους περισσότερους εκπαιδευτικούς, εργαλεία Web 2.0. Είναι ένα on-line εργαλείο (απαιτείται δηλαδή σύνδεση με το διαδίκτυο) με το οποίο μπορούμε να δημιουργήσουμε καταπληκτικά σε εφέ video. Η εκμάθηση και η χρήση του είναι ιδιαίτερα εύκολη στους μαθητές. Η σύνθεση του βίντεο μπορεί να γίνει από εικόνες, μουσική επιλογής του μαθητή και κείμενο (τίτλους, υπότιτλους) συνδυάζοντάς τα με εντυπωσιακά εφέ. Το animoto αναλαμβάνει τη σύνθεση του βίντεο που μοιάζει εκπληκτικά με διαφήμιση ή trailer ταινίας, αφού η εναλλαγή των εικόνων συντονίζεται με το ρυθμό της μουσικής που έχει επιλεγεί. Το παραγόμενο αποτέλεσμα μπορεί να αποθηκευτεί τοπικά, να δημοσιευτεί στο YouTube, στο Facebook, κλπ. (Μιχαηλίδης Ν, 2013)

Προκειμένου να δημιουργήσετε λογαριασμό πληκτρολογείται τη διεύθυνση www.animoto.com και στη συνέχεια πατάτε Sign Up, προκειμένου να δημιουργήσετε λογαριασμό. Αν είστε κάτοχος λογαριασμού facebook, μπορείτε να κάνετε Sign Up και μέσω αυτού του λογαριασμού. Για κάθε επόμενη είσοδο απλά πατάτε Log In, αρκεί να θυμάστε το κωδικό όνομα και τον κωδικό πρόσβασης.

Η δημιουργία των animoto έγινε χρησιμοποιώντας τις διαφορετικές επιλογές θεμάτων εναλλαγής των εικόνων και των κειμένων, αλλά χρησιμοποιώντας τη δωρεάν έκδοση του προγράμματος. Επιλέγοντας πρώτα το θέμα, στη συνέχεια είναι εύκολη η επιλογή και η προσθήκη εικόνων (upload) όπως και η προσθήκη κειμένων σαν υπότιτλοι στην κάθε εικόνα. Σαν λογισμικό είναι ιδιαίτερα φιλικό σε κάθε χρήστη και η εκμάθησή του είναι ιδιαίτερα εύκολη ακόμα και για αρχάριους χρήστες όπως φαίνεται και στο σχήμα 4. Επιπλέον, ο χρήστης μπορεί να επιλέξει και να επενδύσει το διαφημιστικό αυτό τρέιλερ με μουσική επιλογής του. Οι μαθητές χρησιμοποίησαν μουσική από το YouTube την οποία στη συνέχεια μετέτρεψαν σε mp3 και την αποθήκευσαν μέσω online μετατροπέα από YouTube σε mp3 converter (<http://www.youtube-mp3.org/gr>). Το αρχείο αυτό το πρόσθεσαν στη συνέχεια στο τρέιλερ που είχαν ετοιμάσει.

Σχήμα 4: Περιβάλλον εργασίας του Animoto

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Μετά το τέλος των εργασιών στην αίθουσα Πληροφορικής του σχολείου οι μαθητές κλήθηκαν να παρουσιάσουν τις εργασίες τους στην τάξη. Η γενική αίσθηση από όλη τη διαδικασία ήταν ότι:

α) κατά τη διάρκεια όλων των εργασιών όλοι οι μαθητές παρακινήθηκαν να συμμετέχουν στην εκπόνησή τους. Μάλιστα, κάθε ομάδα λειτούργησε άψογα καθώς ο συντονιστής της ομάδας είχε δώσει συγκεκριμένες αρμοδιότητες και καθήκοντα σε κάθε μέλος, με αποτέλεσμα ακόμα και θεωρητικά «αδύναμοι» μαθητές, που συνήθως είχαν μηδενική συμμετοχή στη διάρκεια του μαθήματος, τώρα είχαν ενεργό ρόλο στην εκπαιδευτική διαδικασία.

β) Παρατηρήθηκε ένα ευχάριστο κλίμα τόσο στις σχέσεις μεταξύ των μαθητών όσο και μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών. Δηλαδή, κατά τη διάρκεια των εργασιών οι μαθητές είχαν τη δυνατότητα να συνομιλούν, να διαφωνούν, να συνδιαλέγονται και τελικά να συμφωνούν για την επίτευξη ενός κοινού στόχου. Μπορούσαν να συνομιλούν άμεσα με τις καθηγήτριες, να εκφράζουν απορίες, να ανταλλάσσουν απόψεις και πληροφορίες. Με αυτόν τον τρόπο οι μαθητές άμεσα ή έμμεσα μπόρεσαν να δείξουν και να εκφράσουν τη δυναμική της ομάδας τους και να την αξιοποιήσουν παραγωγικά και ουσιαστικά.

γ) Το ενδιαφέρον των μαθητών για το μάθημα και κυρίως για την εκπόνηση των εργασιών προέκυψε και από τον τρόπο που τους έδινε το animoto να παρουσιάσουν το θέμα τους: δηλαδή, ήταν ένας συνδυασμός εικόνας και ήχου, που κατά την κρίση των μαθητών (χωρίς κανέναν περιορισμό) θα απέδιδε καλύτερα την ύλη της ιστορίας, που έπρεπε να καλύψουν. Η ιδέα του «μηνύματος» στην ιστορία προέτρεψε τους μαθητές να φανούν εφευρετικοί, να εκφράσουν το χιούμορ τους (σχήμα 5 αριστερά) και να συνταχθούν με πολιτικές απόψεις (σχήμα 5 δεξιά).

Σχήμα 5: Ο παραλληλισμός του Καρλομάγνου με ήρωα σύγχρονου κόμικ (αριστερά). Αξιολόγηση της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης του Καρλομάγνου (απόσπασμα από την εργασία μαθητών δεξιά)

δ) εξαιρετικά ενδιαφέρον είναι και το γεγονός ότι για να μπορέσουν οι μαθητές να καλύψουν την ύλη των θεμάτων τους μέσα σε καθορισμένο χρονικό πλαίσιο χρησιμοποίησαν στο animoto χάρτες (σχήμα 6), σχήματα, εικόνες, αλλά και διαφορετικούς τρόπους έκφρασης, όπως (ρητορικές) ερωτήσεις, λογοπαίγνια κτλ.

Σχήμα 6: Η χρήση χαρτών στο animoto.

Σε ό, τι αφορά τους γενικούς και ειδικότερους στόχους που είχαν τεθεί για τη διδασκαλία του μαθήματος:

α) Οι μαθητές απέκτησαν μία ολοκληρωμένη αντίληψη για την ενότητα, δηλαδή για τα ιστορικά πρόσωπα (σχήμα 7), τις ενέργειές τους και τα ιστορικά γεγονότα.

Σχήμα 7: Πληροφορίες για ιστορικό πρόσωπο που ενέταξαν οι μαθητές στην παρουσίασή τους.

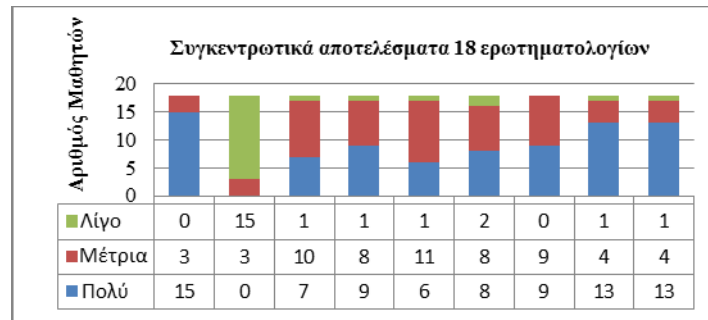
β) Η χρήση των πολλαπλών πηγών τους εισήγαγε τους μαθητές στη διαδικασία της ανάλυσης και αξιολόγησης των διαφορετικών οπτικών με τις οποίες προσεγγίζονται και ερμηνεύονται τα ιστορικά γεγονότα από ιστορικούς και μελετητές

γ) Η παρουσίαση του θέματος μέσα από την εφαρμογή του animoto, όπου έπρεπε μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα να προβάλουν την πληροφορία, έδωσε τη

δυνατότητα στους μαθητές να ξεχωρίσουν την ουσιαστική πληροφορία ή να καταλήξουν σε συμπεράσματα με σαφή και ξεκάθαρο χαρακτήρα.

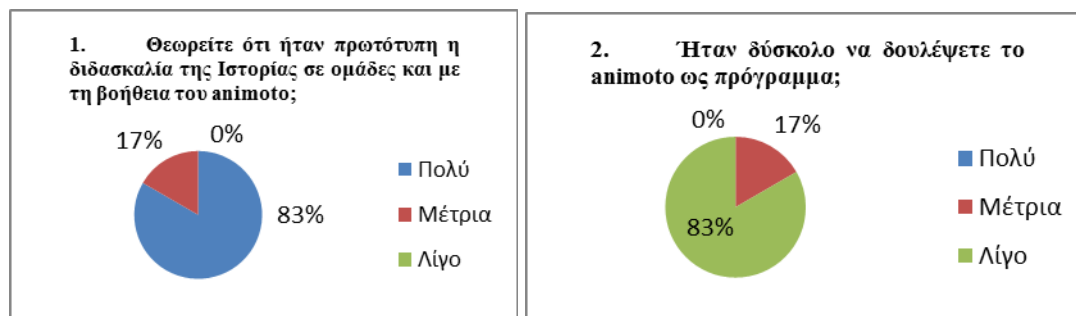
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ

Τα ερωτηματολόγια μοιράστηκαν στους 18 μαθητές της Θετικής Κατεύθυνσης στους οποίους πραγματοποιήθηκε πιλοτικά αυτή η διδασκαλία. Το δείγμα δεν είναι ιδιαίτερα μεγάλο όπως προβλέπει η χρήση ερωτηματολογίων (Παπαδόπουλος Σ, 2005), αλλά αυτός ήταν ο αριθμός των μαθητών που εφαρμόστηκε. Τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα φαίνονται στο γράφημα του σχήματος 8.

Σχήμα 8: Συγκεντρωτικά αποτελέσματα ερωτηματολογίου

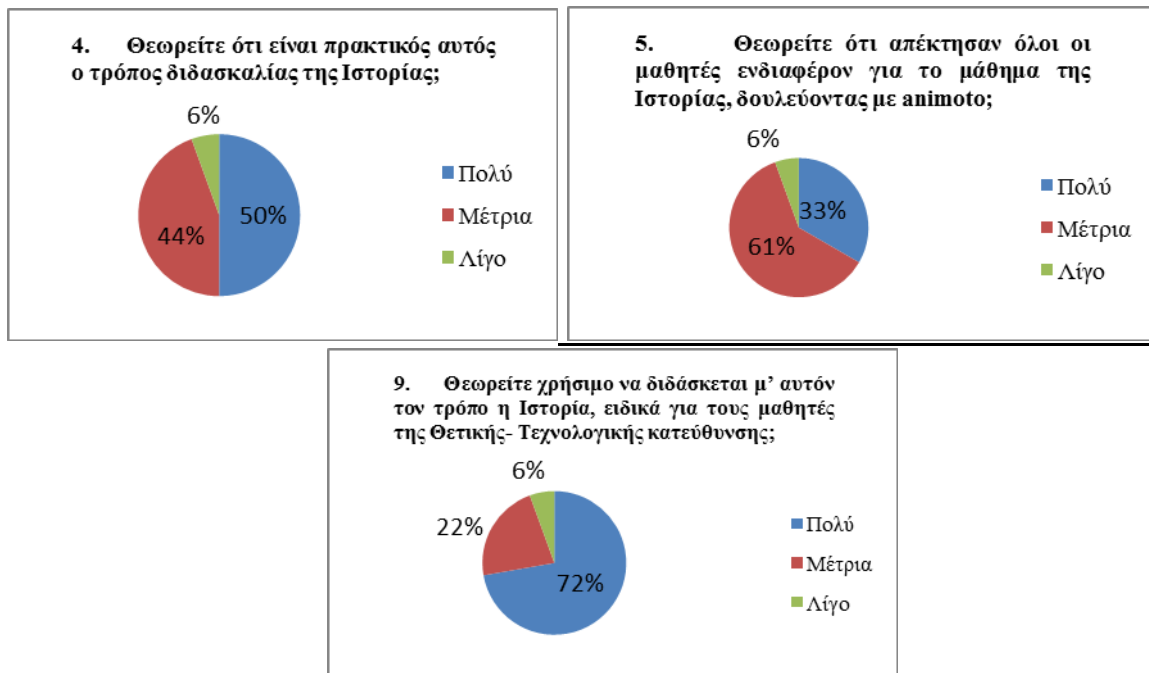
Προσπαθώντας να ερμηνεύσουμε και να παρουσιάσουμε αναλυτικότερα τα αποτελέσματα θα τις εξετάσουμε ανά στόχο. Στην ερώτηση 1, σχετικά με το αν οι μαθητές θεώρησαν πρωτότυπη την ιδέα χρήσης του animoto το σύνολο απάντησε θετικά, χωρίς να υπάρξει καμία αρνητική απάντηση. Επίσης στην ερώτηση 2 που εξεταζόταν ο βαθμός δυσκολίας εκμάθησης και χρήσης του, το σύνολο των μαθητών απάντησαν ότι δυσκολεύτηκαν λίγο στην αρχή, ενώ μόνο 3 αποκρίθηκαν ότι ο βαθμός δυσκολίας ήταν μέτριος. Οι 3 αυτοί μαθητές δεν ήταν εξοικειωμένοι με την τεχνολογία και δεν εντυπωσιάζονται από αυτήν. (Σχήμα 9)

Σχήμα 9: Αποτελέσματα ερωτήσεων 1 και 2.

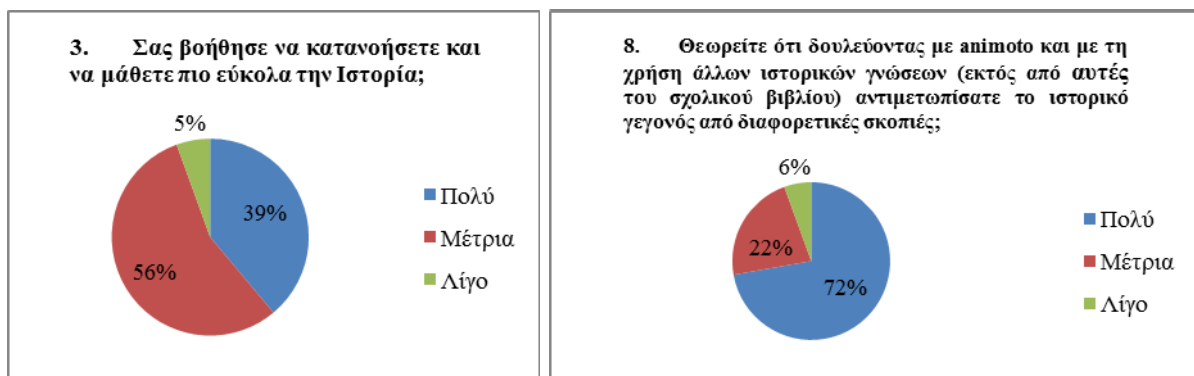
Οι τρεις επόμενες ερωτήσεις (4, 5 και 9) που ανήκουν στον ίδιο άξονα διερεύνησης ρωτούσαν τους μαθητές αν θεώρησαν αυτόν τον τρόπο διδασκαλίας πρακτικό και αν προτείνουν αυτόν τον τρόπο διδασκαλίας ως καλύτερο για την Τεχνολογική και Θετική κατεύθυνση ιδιαίτερα. Στο σχολείο μας η χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση ενθαρρύνεται. Έτσι η διεύθυνση του σχολείου έχει εγκαταστήσει διαδραστικούς πίνακες και σύνδεση με το διαδίκτυο σε όλες τις αίθουσες και γενικά διευκολύνεται και η πρόσβαση των εκπαιδευτικών στην αίθουσα της Πληροφορικής. Για τους λόγους αυτούς θεωρήθηκε από το σύνολο των μαθητών (πλην ενός) πρακτικός ο τρόπος αυτός διδασκαλίας. Οι περισσότεροι μαθητές θεώρησαν ότι αυτή

η διδακτική προσέγγιση βελτίωσε το ενδιαφέρον τους για την ιστορία, ενώ τα ποσοστά από την ερώτηση 9 που φαίνονται στο σχήμα 10 είναι πολύ ενθαρρυντικά για να συνεχιστεί η χρήση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της ιστορίας στις κατευθύνσεις που θεωρείται γενικής παιδείας.

Σχήμα 10: Αποτελέσματα ερωτήσεων 4, 5 και 9.

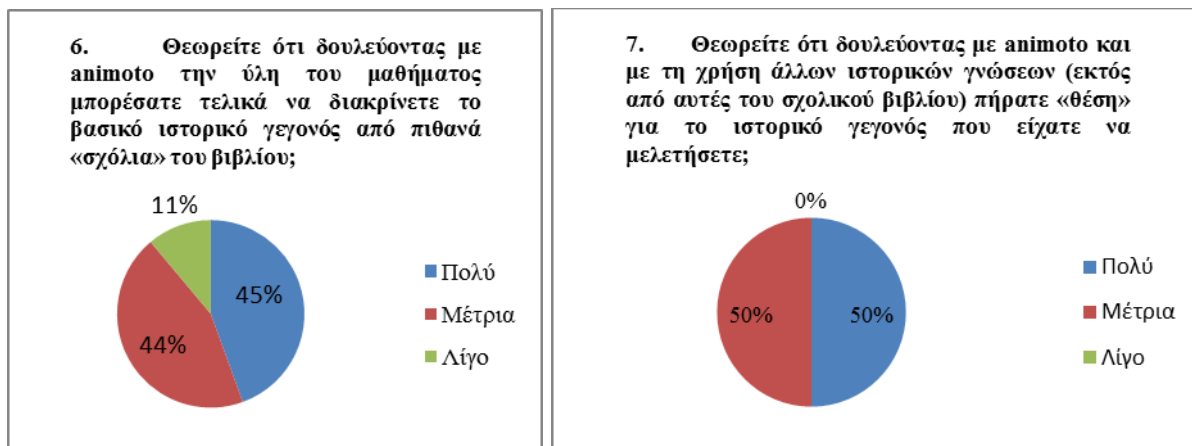
Στη συνέχεια θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα από τις ερωτήσεις που αφορούν την επίτευξη των μαθησιακών στόχων. Στην ερώτηση 3 οι μαθητές απάντησαν σχετικά με το αν τους βοήθησε η χρήση του animoto στην κατανόηση και εκμάθηση της ιστορίας. Οι περισσότεροι μαθητές απάντησαν μέτρια και μετά πολύ. Μετά από συζήτηση οι μαθητές ανέφεραν ότι κατάφεραν να κατανοήσουν την ενότητα αυτή της ιστορίας καλύτερα αλλά το animoto δεν λειτούργησε ως αποκλειστικό εργαλείο εκμάθησης. Το animoto υπήρξε όμως εφελκυστική δύναμη για να ασχοληθούν με τη συγκεκριμένη διδακτική ενότητα και να την εξετάσουν και από διαφορετικές σκοπιές όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της ερώτησης 8 που παρουσιάζονται στο σχήμα 11.

Σχήμα 11: Αποτελέσματα ερωτήσεων 3 και 8

Τα αποτελέσματα των ερωτήσεων 6 και 7 αναδεικνύουν ότι οι μαθητές, με τη βοήθεια πάντα της εκπαιδευτικού της ιστορίας, μπόρεσαν να διαχωρίσουν τα

γεγονότα από τα σχόλια του βιβλίου. Σε αυτό συντέλεσε ότι για τη δημιουργία του animoto έπρεπε να επικεντρωθούν και εστιάσουν στα γεγονότα λόγω του περιορισμένου χρόνου του τρέιλερ. Τελικά όλοι κατάφεραν να προχωρήσουν σε περαιτέρω μελέτη του ιστορικού γεγονότος, διαμορφώνοντας τελικά ίδια άποψη.

Σχήμα 12: Αποτελέσματα ερωτήσεων 6 και 7.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Είναι σαφές ότι η χρήση της τεχνολογίας στη διδασκαλία της ιστορίας προσέφερε ένα νέο τρόπο προσέγγισης του διδακτικού υλικού τόσο για τους μαθητές όσο και για τον εκπαιδευτικό. Αναλυτικότερα, τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την εφαρμογή του συγκεκριμένου διδακτικού μοντέλου με τη χρήση του animoto είναι τα ακόλουθα:

ΣΕ Ο, ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ:

- Το νέο αυτό εργαλείο υποστήριξε τη δημιουργικότητά τους και καλλιέργησε την αισθητική τους αντίληψη. Οι μαθητές προσέγγισαν πολύπλευρα την ιστορική γνώση: μέσα από την κατασκευή του animoto όχι μόνο εμπέδωσαν την ιστορική γνώση, αλλά παρουσίασαν τη συνοχή της.
- Οι μαθητές με τη χρήση του animoto και μέσα από έναν εναλλακτικό τρόπο μάθησης διέγειραν διαφορετικές διαδικασίες μνήμης, προκειμένου να μάθουν την ύλη τους.
- Οι μαθητές μπόρεσαν να ερευνήσουν πηγές που βρήκαν μέσα από το διαδίκτυο και να συνθέσουν δεδομένα. Αυτό τους έδινε τη συνεχή αίσθηση ότι ελέγχουν τη μαθησιακή διαδικασία και επομένως τη βεβαιότητα ότι εμποδώνουν επαρκώς την ύλη του μαθήματος για να ανταποκριθούν στις ανάγκες ενός διαγωνίσματος.
- Οι μαθητές κατέφυγαν σε διαφορετικούς τρόπους οργάνωσης του υλικού τους, γεγονός που υπαγορευόταν και από τις πληροφορίες που είχαν αν διαχειριστούν, αλλά και από τις δεξιότητες που έπρεπε να αναπτύξουν. (Νικολαΐδου Σ & Γιακουμάτου Τ, 2001)
- Ανταποκρίθηκε στις μαθησιακές ανάγκες τόσο των προηγμένων μαθητών όσο και των πιο αδύναμων, αφού αυτός ο τρόπος διδασκαλίας δημιουργεί το πλαίσιο για άμεση στήριξη των ατόμων που αντιμετωπίζουν μαθησιακές δυσκολίες (Ματσαγγούρας Η. 2011).
- Οι μαθητές βελτίωσαν έμπρακτα τις επιδόσεις τους στο μάθημα και κατανόησαν ότι την επιτυχία αυτή την κατέκτησαν οι ίδιοι όχι τυχαία, αλλά επειδή ακολούθησαν έναν διαφορετικό τρόπο σκέψης και μάθησης.

- Ο ομαδοσυνεργατικός τρόπος διδασκαλίας ενίσχυσε τη συνοχή της τάξης, μείωσε προβλήματα πειθαρχίας κάποιων μαθητών ή παραβατικής συμπεριφοράς τους.
- Τέλος, η συνεργασία μαθητών και καθηγητών οδήγησε στη δημιουργία ενός ευχάριστου κλίματος επικοινωνίας μεταξύ τους που επέδρασε θετικά και κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας.

ΣΕ Ο, ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟΥΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΑΥΤΗ ΠΡΟΤΑΣΗ:

- Θετικοποιεί τα συναισθήματά τους για το μάθημα και αποτελούν οι ίδιοι θετικό παράδειγμα για τους μαθητές τους ότι ζουν τη γνώση ως μία ευχάριστη διαδικασία που συμβάλλει στην αυτοπραγμάτωσή τους (Ματσαγγούρας Η. 2011)
- τους βοηθά να βελτιώσουν τον τρόπο διδασκαλίας τους, να ανανεώνουν συνεχώς το μάθημά τους και να δημιουργούν συνθήκες έμπνευσης για άλλες εναλλακτικές δραστηριότητες.
- καλλιεργεί όλες τις προϋποθέσεις για να αναπτυχθεί ένα φιλικό κλίμα μέσα στην τάξη, γεγονός που έχει αντίκτυπο και σε όλη την εκπαιδευτική διαδικασία και αποτελεί αφορμή για συνεργασία με συναδέλφους, ακόμα και διαφορετικών ειδικοτήτων.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Βέτσιος Ελ και Κολίτση Φ, (2013). *Ο μικρασιατικός πόλεμος (1919-1922) μέσα από τον τύπο της εποχής*, 7^ο Πανελλήνιο Εκπαιδευτικό Συνέδριο για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη, Σύρος.

Ματσαγγούρας Η (2000). Διήμερο Επιστημονικό Συμπόσιο: «Η εφαρμογή της ομαδοκεντρικής διδασκαλίας-Τάσεις και εφαρμογές» με θέμα Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία: «Γιατί», «Πώς», «Πότε» και «για Ποιους», Θεσσαλονίκη, 8-9 Δεκεμβρίου 2000.

Ματσαγγούρας Η (2011). *Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας*, εκδόσεις Gutenberg.

Μιχαηλίδης Ν (2013). *Δημιουργήστε εντυπωσιακές παρουσιάσεις με το Animoto*, Ανακτήθηκε στις 15 Οκτωβρίου 2013 από τη διεύθυνση <http://blogs.sch.gr/nikmichailidis/archives/1494>

Νικολαΐδου Σ και Γιακουμάτου Τ (2001), *Διαδίκτυο και Διδασκαλία*, Ένας οδηγός για κάθε ενδιαφερόμενο και πολλές προτάσεις για τους φιλολόγους, εκδ. Κέδρος 2001.

Παπαδόπουλος Σ (2005). *Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Συλλογή και Δειγματοληψία*, Ανακτήθηκε στις 25 Ιανουαρίου 2014 από τη διεύθυνση utoria.duth.gr/~sparado/Statistics-II/Chapter12_gr.ppt

Παπαχρήστου Μ και Κοκκίνου Ε (2013). *Συνδυάζω και συνθέτω στην Ιστορία: μια «εναλλακτική» αξιοποίηση του σχολικού βιβλίου και των ιστορικών πηγών στη διδασκαλία της Ιστορίας*. 7^ο Πανελλήνιο Εκπαιδευτικό Συνέδριο για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη, Σύρος.

Πολέμη Μ και Τοδούλου (2013). *Προσεγγίζοντας την εκπαιδευτική ομάδα, Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης των Εκπαιδευτικών, Επιμορφωτικό Υλικό, Τόμος Δ', Θέματα Αξιοποίησης της Ομάδας στην σχολική τάξη* (2013). Ανακτήθηκε στις 2 Φεβρουαρίου 2014 από τη διεύθυνση http://www.epimorfosi.edu.gr/images/stories/ebook-epimorfotes/sxeseis/sxeseis_sxolikh_taxh.pdf

Σιακοβέλη Π (2009). *Εκπαιδευτικό Σενάριο διδασκαλίας και μάθησης με την αξιοποίηση των ΤΠΕ*.

Bell, J. (1997). *Μεθοδολογικός σχεδιασμός παιδαγωγικής και κοινωνικής έρευνας*, Αθήνα: Gutenberg.

Howard, K. & Sharp, J. (1996). *Η επιστημονική μελέτη*, Αθήνα: Gutenber